

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

Departamentul pentru Eficiență Energetică

EFICIENȚA ENERGETICĂ – PRIORITATE NAȚIONALĂ ȘI EUROPEANĂ

Energy Breakfast Club –

Securitate și eficiență energetică – bani, tehnologii, expertiză –

11 octombrie 2017

EVALUARI EUROPENE PRIVIND ROMÂNIA - 2017

- În ceea ce privește progresele înregistrate în realizarea obiectivelor naționale din Strategia Europa 2020, conform **Raportului de țară al României pentru 2017 – SWD (2017) 88 final publicat de Comisia Europeană în data de 22.02.2017, “România are rezultate bune în domeniul emisiilor naționale de gaze cu efect de seră, al energiei din surse regenerabile, al eficienței energetice, al învățământului terțiar și al reducerii numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială”**. România și-a sporit consumul de energie primară cu 2,1 %, de la 30,64 Mtep în 2014 la 31,29 Mtep în 2015. Consumul final de energie a crescut cu 1 %, de la 21,72 Mtep în 2014 la 21,89 Mtep în 2015. Chiar dacă a atins deja niveluri ale consumului de energie primară și ale consumului final de energie care se situează sub obiectivele naționale orientative pentru 2020, România ar trebui să facă eforturi pentru a menține aceste niveluri până în 2020”.
- **“I congratulate Romania for having already met its 2020 renewables target and for making excellent progress towards its energy efficiency target** and I look forward to discussing how the Clean Energy for All Europeans package can further help Romania pursue its energy transition. Let me also stress the need to continue with plans to reform its energy market, including the development of a forward-looking regulatory framework, in addition to improving interconnectivity with neighbouring countries”.

European Commission Vice-President for Energy Union Maroš Šefčovič

Bucharest, 27 September 2017 - Energy Union tour

Principiul – eficiența energetică pe primul loc

Eficiența energetică este cea mai puțin costisitoare modalitate de a îndeplini obiectivele Uniunii Energiei :

Cea mai ieftină energie este cea pe care nu o consumăm

Eficiența energetică - o sursă de energie pentru că:

- Este inepuizabilă
- Este disponibilă oriunde

Securitatea în furnizarea energiei

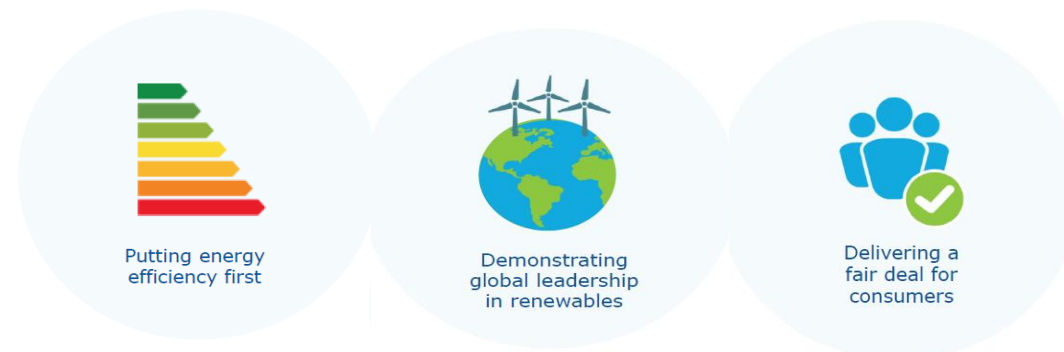
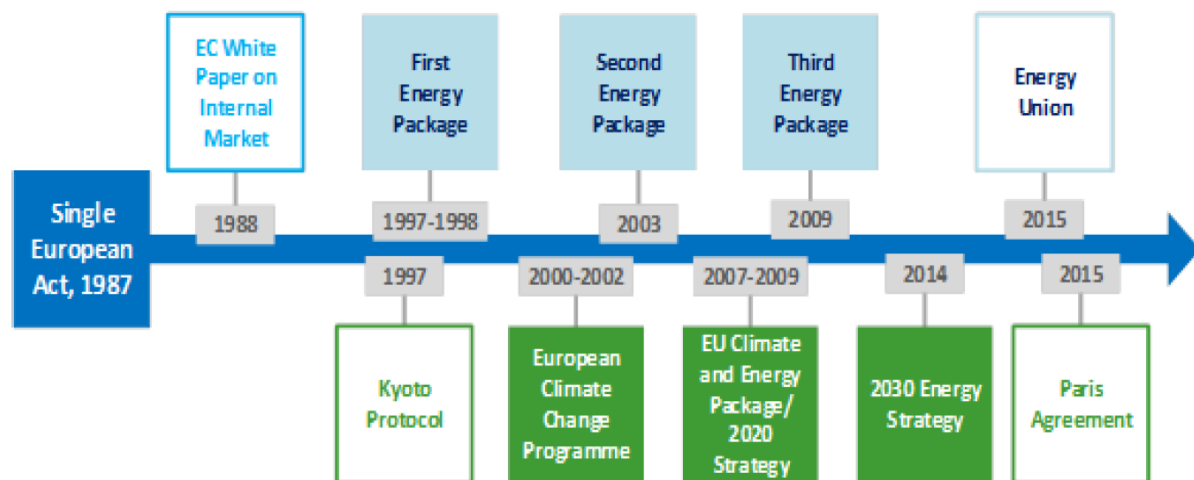
Europa – lider mondial privind RES

Decarbonizarea (Acordul de la Paris)

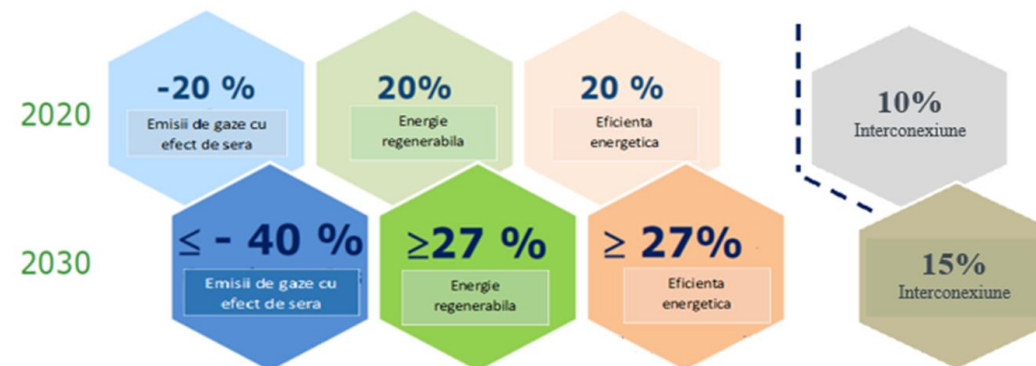
Promovarea dezvoltării durabile, a locurilor de muncă și investițiilor

Legislație europeană în domeniul energiei și mediului

Figure 1: Major milestones in EU energy and climate policy

CLEAN ENERGY FOR ALL EUROPEANS 2016

Revizuirea legislației europene – *Clean Energy Package 2016* Priorități legislative ale Consiliului și Parlamentului European în anul 2017

Energie electrică

Revizuire DIRECTIVA 2009/72/CE privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice
Revizuire REGULAMENTUL (CE) NR. 713/2009 privind înființarea ACER
Revizuire REGULAMENTUL (CE) NR. 714/2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică
Propunere de REGULAMENT privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică

Eficiență energetică

Revizuire DIRECTIVA 2012/27/UE privind eficiența energetică,
Revizuire DIRECTIVA 2010/31/EU privind performanța energetică a clădirilor
Regulamentul (UE) 2017/1369 de stabilire a unui cadru pentru etichetarea energetică și de abrogare a Directivei 2010/30/UE

Surse regenerabile de energie

Revizuire DIRECTIVA 2009/28/CE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE

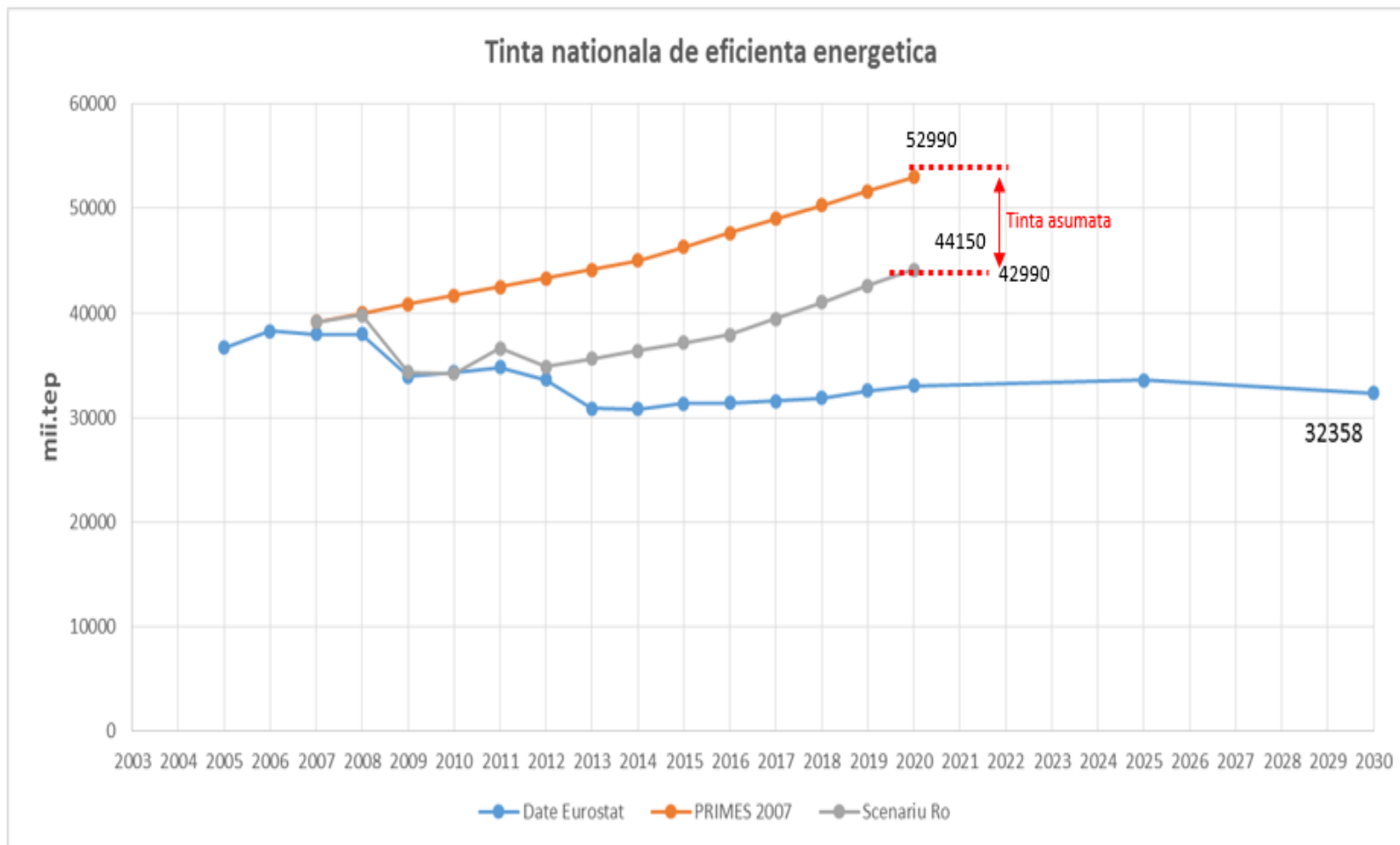
Reguli de guvernanță pentru Uniunea energetică

Propunere de REGULAMENT de guvernanță pentru Uniunea energetică privind modificarea Directivei 94/22/EC, Directivei 98/70/EC, Directivei 2009/31/EC, Regulamentului (EC) No 663/2009, Regulamentului (EC) No 715/2009, Directivei 2009/73/EC, Council Directive 2009/119/EC, Directivei 2010/31/EU, Directivei 2012/27/EU, Directivei 2013/30/EU și Directivei (EU) 2015/652 și de abrogare a Regulamentului (EU) No 525/2013

EUROPA 2020/2030 – OBIECTIVELE ROMÂNIEI ȘI U.E.

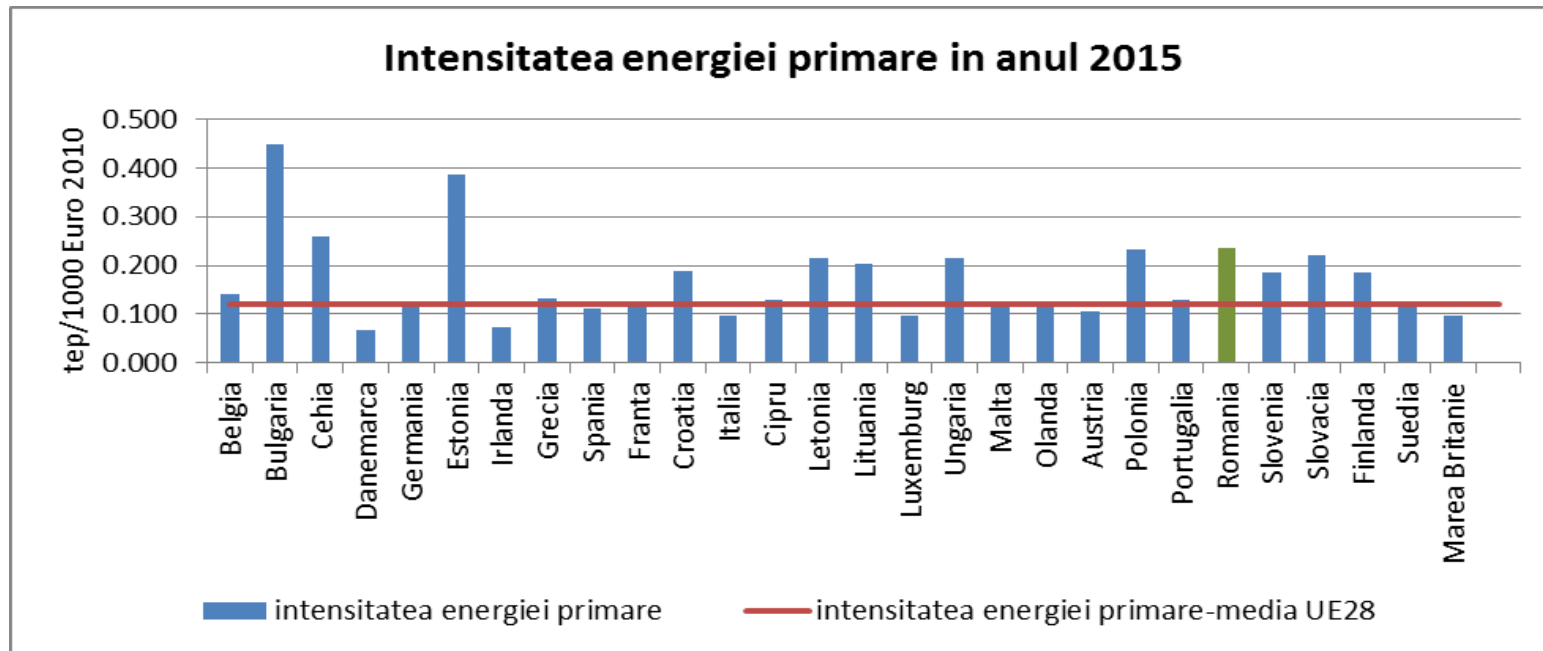
		2015	2020-RO	2030-UE
Energie regenerabilă	Creșterea ponderii energiei produse din surse regenerabile în consumul final brut de energie	24.8% (Eurostat)	24%	27%
Eficiența energetică	Consumul de energie primară – Mtep	31,3 (Eurostat)	43	
	Creșterea eficienței energetice (exprimată ca reducere a consumului de energie primară)	19 % (estimare ANRE) (7 Mtep - estimare ANRE)	19% (10 Mtep)	30%
Schimbări climatice	Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în raport cu nivelurile din anul 1990;	43,68% (Eurostat - 2014)	20%	40%

Datele Eurostat prezentate în Rapoartele ANRE sunt publicate până la nivelul anului 2015, iar valorile prognozate pentru 2025 și 2030 sunt publicate în cadrul EU Reference Scenario 2016.

<http://ec.europa.eu/energy/en/data-analysis/energy-modelling>

LOCUL ROMÂNIEI ÎN EUROPA DIN PUNCT DE VEDERE AL EFICIENȚEI ENERGETICE

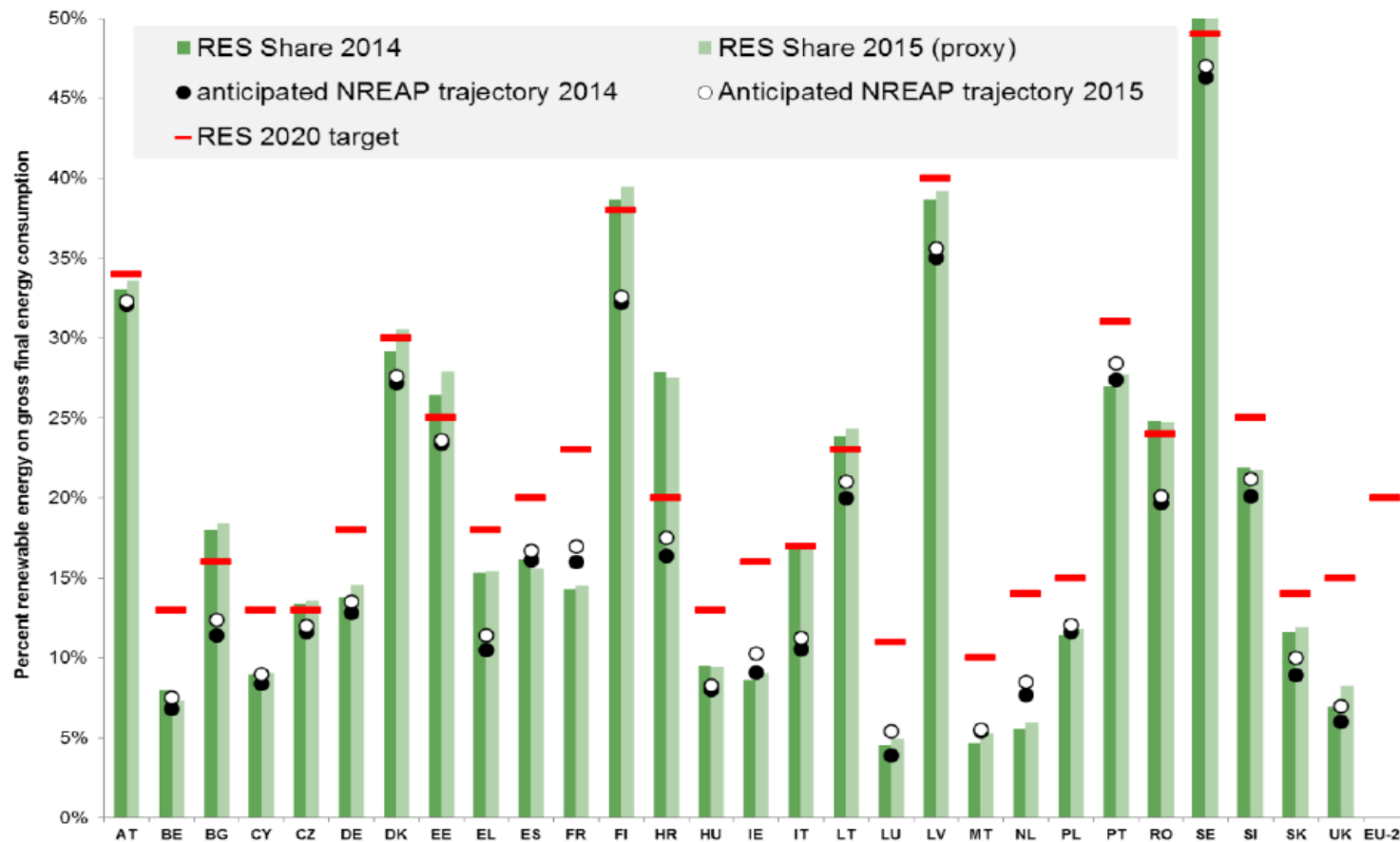
“România depășește în continuare media UE atât în ceea ce privește intensitatea energetică la nivelul întregii economii (intensitatea energetică primară), cât și intensitatea energetică în industrie, dar și-a îmbunătățit situația într-o măsură mai mare decât majoritatea celorlalte state membre, începând din 2005.”

Sursă :Raportul de țară al României pentru 2017 – SWD (2017) 88 final publicat de Comisia Europeană în data de 22.02.2017

Intensitatea energiei primare este considerată indicatorul sintetic cel mai reprezentativ privind eficiența de utilizare a energiei la nivel național.

Valoarea acestui indicator depinde de modul de calcul și exprimare al PIB-ului și afectează comparațiile care se fac cu situația existentă pe plan internațional.

Ținta națională privind energia din surse regenerabile - 2015

Conform Raportului de țară al României pentru 2017–SWD(2017) 88, cu o pondere a energiei din surse regenerabile de **24,8 % în 2015**, România și-a atins deja obiectivul pentru 2020 – **24%**.

Legislația privind eficiența energetică

- **Hotărârea Guvernului nr. 122/2015** pentru aprobarea Planului național de acțiune în domeniul eficienței energetice 2014-2020 (PNAEE III); **în curs de elaborare PNAEE IV în anul 2017**
- **Decizia nr. 7/2015** privind aprobarea Modelului pentru întocmirea Programului de îmbunătățire a eficienței energetice aferent localităților cu o populație mai mare de 5.000 locuitori
- **Decizia nr. 8/2015** privind aprobarea Modelului pentru întocmirea programului de îmbunătățire a eficienței energetice pentru unități industriale
- **Decizia nr. 2123/2014** privind aprobarea Ghidului de elaborare a auditurilor energetice;
- **Decizia ANRE nr. 2794/2014** privind aprobarea Regulamentului pentru atestarea managerilor energetici și agreerea societăților prestatoare de servicii energetice și a Regulamentului pentru autorizarea auditorilor energetici din industrie, modificată de **Decizia ANRE nr. 1111/2017**.
- **Decizia ANRE nr.1033/2016** au fost aprobate clauzele minime care trebuie introduse în contractele de prestări servicii de management energetic pentru operatorii economici și în contractele de prestări servicii de management energetic pentru autoritățile administrației publice locale aplicabile societăților prestatoare de servicii energetice și persoanelor fizice autorizate
- **Decizia ANRE nr. 860/2017** privind aprobarea machetelor pentru declarația de consum total anual de energie și pentru chestionarul de analiză energetică a consumatorului de energie.

Rapoarte ANRE/DEE privind eficiența energetică

- În conformitate cu prevederile art. 3 alin (2) lit e) din Legea 121/2014 privind eficiența energetică, Departamentul pentru Eficiență Energetică din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei transmite către Guvernul României, în vederea informării Comisiei Europene, până la data de 30 aprilie a fiecărui an, începând cu 2015, Raportul privind progresul înregistrat în îndeplinirea obiectivelor naționale de eficiență energetică, întocmit în anii 2015, 2016 și 2017

<http://www.anre.ro/ro/eficienta-energetica/rapoarte/rapoarte-de-progres>

<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-directive/national-energy-efficiency-action-plans>

- În conformitate cu prevederile art. 3 alin (2) litera b) și art. 8 aliniatul 8 din Legea 121/2014 privind eficiența energetică - *Raport anual de monitorizare a implementării Planului Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice (PNAEE) pentru anul anterior până la 30 aprilie ac, pe baza rapoartelor primite de la instituțiile implicate în implementarea Legii nr. 121/2014 privind eficiența energetică, până la 30 martie ac. - Rapoartele de monitorizare a implementării PNAEE pentru anii 2015, 2016, 2017*

<http://www.anre.ro/ro/eficienta-energetica/rapoarte/rapoarte-de-monitorizare-a- implementarii-planului-national-de-actiune-in-domeniul-eficientei-energetice-pnaee>

- În conformitate cu prevederile art. 3 aliniatul (2) litera j) corelat cu art. 9 din Legea 121/2014 privind eficiența energetică, Departamentul pentru Eficiență Energetică din cadrul ANRE întocmește un raport de monitorizare a consumatorilor finali de energie cu un consum anual mai mare de 1000 tep/an
  - Rapoartele de monitorizare a consumatorilor finali de energie cu un consum anual mai mare de 1000 tep/an pentru anii 2013 și 2014 – 2015.

<http://www.anre.ro/ro/eficienta-energetica/rapoarte/rapoarte-monitorizare-consumatori-finali-energie>

DECIZIE NR. 860/2017 privind aprobarea machetelor pentru declarația de consum total anual de energie și pentru chestionarul de analiză energetică a consumatorului de energie

- ✚ platforma software Sistemul Informatic Integrat al ANRE (MIS) a fost extinsă prin componenta destinată monitorizării consumatorilor de energie, a rezultat necesitatea completării acestei raportării online de către operatorii economici.
- ✚ revizuirii Deciziei 1765/2013 cu obligativitatea operatorului economic de raportare online a celor doua machete.

Seminar ANRE- ENERO 04.10.2017

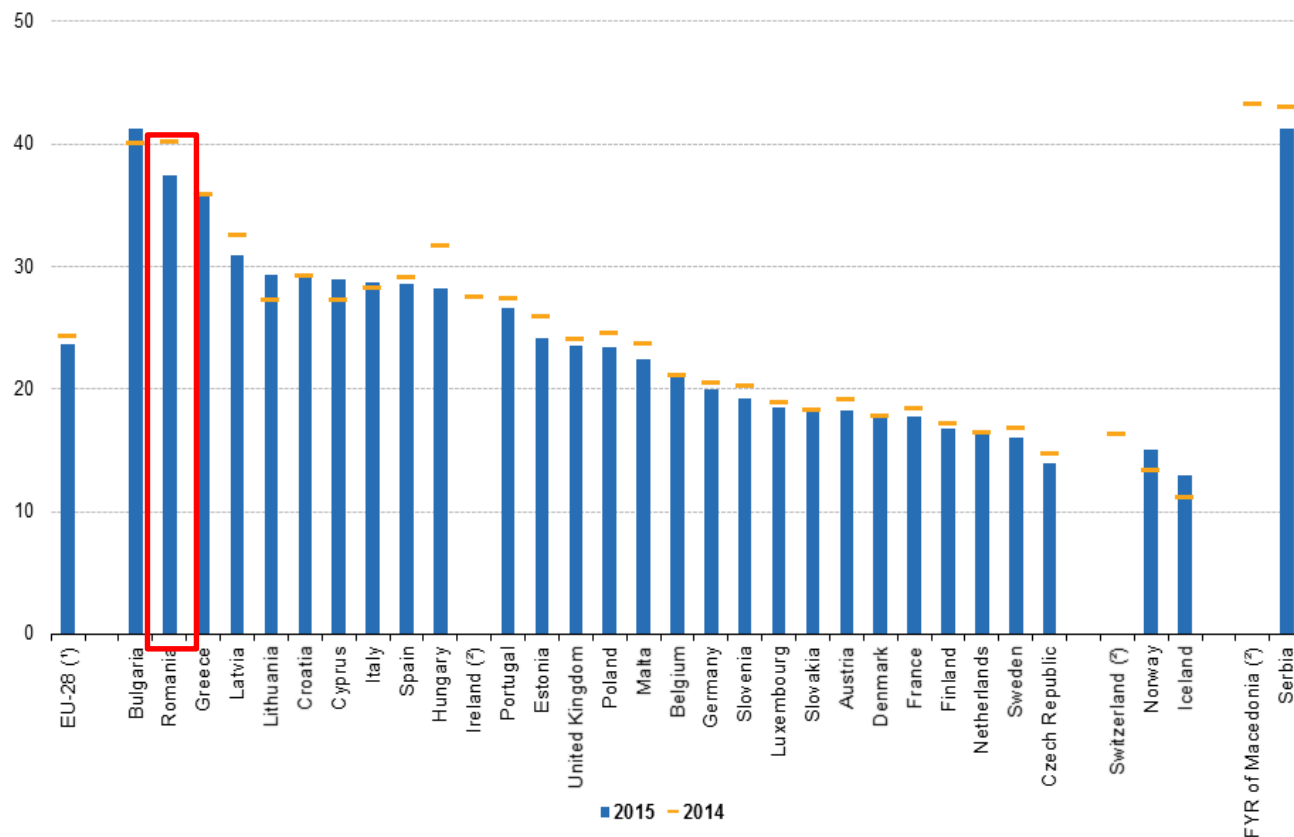
<http://www.anre.ro/ro/eficienta-energetica/informatii-de-interes-public/anunturi>

Măsuri de politică energetică în domeniul eficienței energetice - susținerea dezvoltării societăților de servicii energetice de tip ESCO

- **Nota de orientări revizuită publicată de EUROSTAT în data de 19.09.2017** clarifică normele contabile aplicate la tratamentul contractelor de performanță energetică. Nota clarifică normele contabile pentru diferite tipuri de investiții publice, inclusiv Ghidul privind tratamentul statistic al parteneriatelor public-privat publicat în anul 2016.
- Contractele de performanță energetică din sectorul public oferă o soluție practică pentru a face clădirile publice și alte infrastructuri publice mai eficiente din punct de vedere energetic, deoarece investiția inițială poate fi acoperită de un partener privat și rambursată prin economii de energie garantate. Cu toate acestea, de multe ori acest tip de contract conține simultan elemente de acord de închiriere, de ofertă de servicii, de leasing, de cumpărare sau de credit, ceea ce face ca înregistrarea acestuia să fie o operațiune complexă.
- La solicitarea statelor membre, Eurostat a lucrat în colaborare cu institutele naționale de statistică (NSI - National Statistical Institutes) pentru a reflecta la cea mai adecvată modalitate de înregistrare a EPC-urilor în conturile administrațiilor publice, al cărui rezultat este nota de orientări publicată inclusiv pe site-ul ANRE.

<http://www.anre.ro/ro/eficienta-energetica/informatii-de-interes-public/info-eficienta-energetica1386850500>

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, 2014 și 2015 - Eurostat

	% of total population		in thousands	
	2008	2015	2008	2015
EU*	23.7	23.7	115,908	118,759
Austria	20.6	18.3	1,699	1,551
Belgium	20.8	21.1	2,194	2,336
Bulgaria	44.8	41.3	3,421	2,982
Croatia	:	:	:	:
Cyprus	23.3	28.9	181	244
Czech Republik	15.3	14	1,566	1,444
Denmark	16.3	17.7	887	999
Estonia	21.8	24.2	291	315
Finland	17.4	16.8	910	904
France	18.5	17.7	11,150	11,048
Germany	20.1	20	16,345	16,083
Greece	28.1	35.7	3,046	3,829
Hungary	28.2	28.2	2,794	2,735
Ireland	23.7	0	1,050	0
Italy	25.5	28.7	15,082	17,469
Latvia	34.2	30.9	740	606
Lithuania	28.3	29.3	910	857
Luxembourg	15.5	18.5	72	95
Malta	20.1	22.4	81	94
Netherlands	14.9	16.8	2,432	2,813
Poland	30.5	23.4	11,491	8,761
Portugal	26	26.6	2,757	2,765
Romania	44.2	37.3	9,115	7,428
Slovakia	20.6	18.4	1,111	963
Slovenia	18.5	19.2	361	385
Spain	23.8	28.6	10,786	13,175
Sweden	14.9	16	1,367	1,555
United Kingdom	23.2	23.5	14,069	15,028

* Data for 2008 exclude HR, data for 2015 are estimated
: Data not available
Source: Eurostat, (ilc_peps01)

(*) 2015: estimate.
(†) 2015: not available

Sărăcia energetică în UE

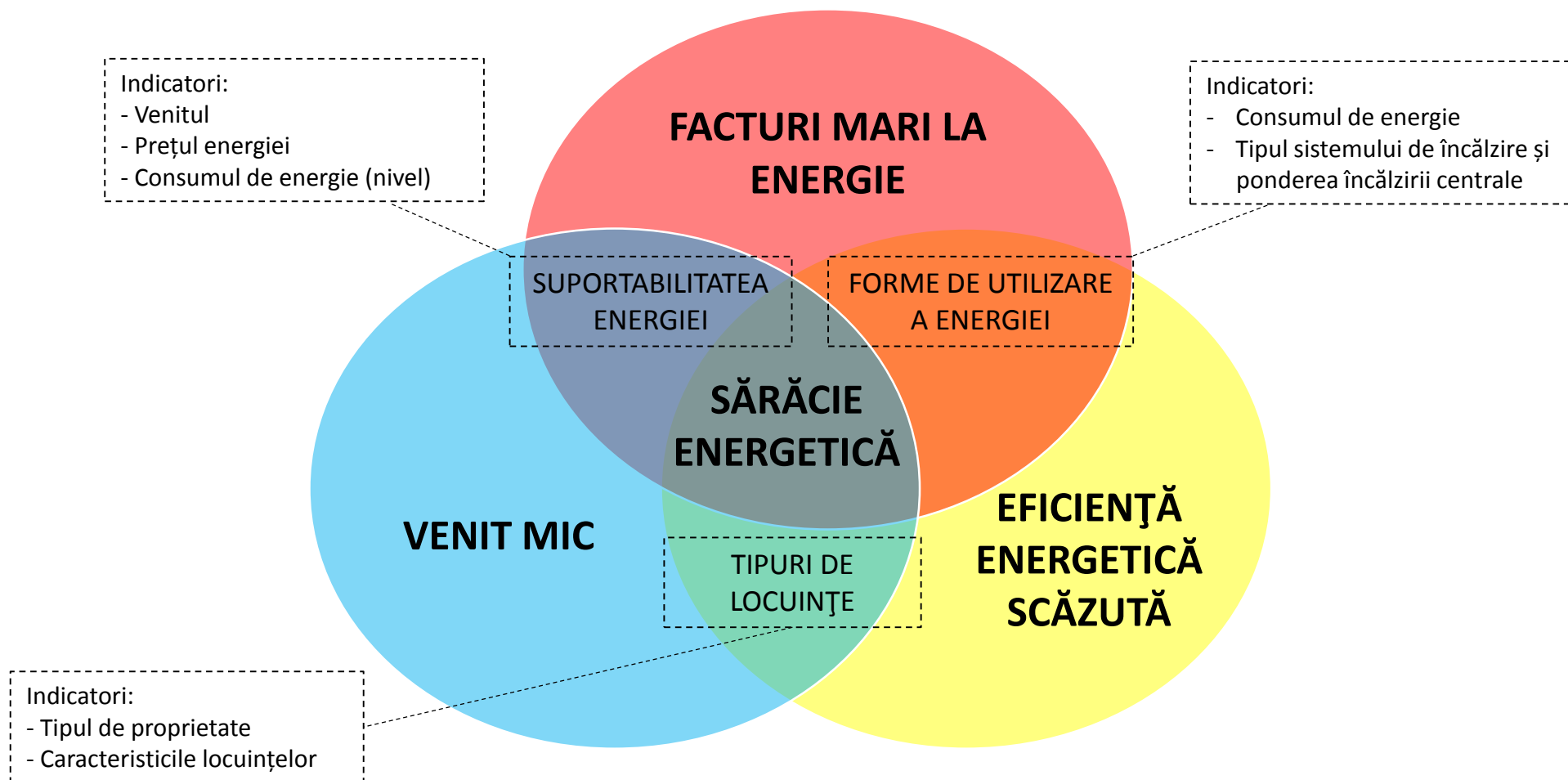
Sărăcia energetică reprezintă o provocare majoră în întreaga UE, ce își are rădăcinile în venituri scăzute și locuințe ineficiente din punct de vedere energetic. Studiul UE privind Venitul și condițiile de trai (EU SILC) estimează că 54 de milioane de cetățeni europeni (10,8% din populația UE) nu au putut să-și mențină locuința încălzită în mod adecvat în 2012, numere similare fiind raportate și în ceea ce privește plata cu întârziere a facturilor la utilități sau prezența unor condiții improprii de locuit.

Pachetul cu propunerile Comisiei privind eficiența energetică *Energie curată pentru toți europenii* invită Statele Membre să ia în considerare sărăcia energetică, solicitând ca o parte din măsurile de eficiență energetică să fie implementate ca o prioritate în gospodăriile afectate de sărăcia energetică sau în locuințele sociale.

De asemenea, în cadrul procesului de guvernanță a Uniunii Energetice, Statele Membre sunt obligate să monitorizeze și să raporteze informațiile cu privire la sărăcia energetică, în timp ce Comisia Europeană va facilita schimbul de bune practici.

Totodată, Comisia inițiază un Observator al sărăciei energetice (Energy Poverty Observatory) pentru a furniza date mai concludente cu privire la această problemă și la soluțiile sale, precum și pentru a ajuta Statele Membre în eforturile lor de combatere a sărăciei energetice.

Factori ce cauzează sărăcia energetică - Raportul Insight_E 2015

MĂSURI EUROPENE DE COMBATERE A SĂRĂCIEI ENERGETICE

EFECTE PE TERMEN SCURT (nu adresează cauza)

- **1. Interventii financiare** (guvern)
  - e.g. tarife sociale, suport social, subventii (generale/varstnici)
- **2. Protectii non-financiare** (autoritati reglementare/furnizori utilitati)
  - e.g. interdictii deconectare, extindere retea mediul rural

EFECTE SUSTENABILE, STRUCTURALE

- **1. Eficienta energetica** (masura adresata tuturor)
  - e.g. granturi/imprumuturi/stimulente fiscale, imbunatatire locuinte sociale, legislatie
- **2. Informare si constientizare**
  - e.g. campanii, ghiduri, transparenta facturare, contoare inteligente, comparatii de pret

Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012

Clientul vulnerabil - clientul final aparținând unei categorii de clienți casnici care, din motive de vârstă, sănătate sau venituri reduse, se află în risc de marginalizare socială, și care, pentru prevenirea acestui risc, beneficiază de măsuri de protecție socială, inclusiv de natură financiară.

Clienții vulnerabili sunt principalii beneficiari ai ajutoarelor sociale avute în vedere în procesul de renunțare treptată la preturile/tarifele reglementate.

În conformitate cu prevederile *“Procedurii privind condițiile și modul de acordare a tarifului social consumatorilor casnici de energie electrică”*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 38/2005, cu modificările și completările ulterioare, **consumatorii vulnerabili cu venitul mediu lunar pe membru de familie mai mic sau egal cu salariul minim pe economie stabilit prin H.G. au dreptul să opteze pentru tariful social.**

De tarif social beneficiau, la sfârșitul anului 2016, **937.337 de consumatori** din totalul de **8.550.624 de consumatori casnici (10,96%)**.

Protecția consumatorilor vulnerabili de energie în România

Reglementări ANRE cu privire la consumatorii vulnerabili

Procedura privind condițiile și modul de acordare a tarifului social consumatorilor casnici de energie electrică (Ordinul ANRE nr. 38/2005, modificat și completat de Ordinul ANRE nr. 6/2006), coroborat cu Ordinul ANRE nr. 176/2015, modificat și completat de Ordinele ANRE nr. 115/2016 și nr. 50/2017

Standardul de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice (Ordinul ANRE nr. 11/2016, modificat și completat de Ordinul ANRE nr. 49/2017) și pentru serviciul de distribuție și de sistem al gazelor naturale (Ordinul ANRE nr. 162/2015)

Regulamentul de furnizare a energiei electrice la clienții finali (Ordinul ANRE nr. 64/2014, modificat și completat de Ordinele ANRE nr. 121/2015 și nr. 12/2017) și cel privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali (Ordinul ANRE nr. 29/2016)

Standardul de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice (Ordinul ANRE nr. 6/2017) și pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale (Ordinul ANRE nr. 37/2007)

Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune Termen de intrare în vigoare – aprilie 2018

Aprobată pentru îndeplinirea țintei României din cadrul Strategiei Europa 2020 privind reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială față de anul 2008.

CONSUMATOR VULNERABIL- clientul casnic, persoană singură sau familia care nu își poate asigura din bugetul propriu acoperirea integrală a cheltuielilor legate de încălzirea locuinței și ale cărei venituri sunt situate în limitele prevăzute de prezenta lege.

SĂRĂCIE ENERGETICĂ– desemnează imposibilitatea consumatorului vulnerabil definit la lit. j) de acoperire a nevoilor energetice minime privind încălzirea optimă a locuinței pe timpul sezonului rece

Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune

- **ART. 3 (1) Venitul minim de incluziune** reprezintă sprijinul financiar acordat de stat în scopul asigurării nivelului de trai minimal, astfel cum acesta este definit de art. 54 din Legea nr. 292/2011, cu modificările ulterioare, pentru familiile și persoanele singure aflate în situația prevăzută la art. 1 alin. (2), precum și pentru prevenirea riscului sărăciei în rândul copiilor și stimularea participării acestora în sistemul de educație.
- (2) Pentru a răspunde scopului prevăzut la alin. (1), **venitul minim de incluziune** se compune din una sau mai multe din următoarele categorii de ajutoare financiare:
  - a) ajutor de incluziune;
  - b) ajutor pentru familia cu copii;
  - c) supliment pentru locuire.

ANRE - Președinte al Asociației EnR Network - Asociația agențiilor naționale de eficiență energetică din Europa 2017

Asociația agențiilor naționale de eficiență energetică din Europa EnR este o asociație voluntară de agenții naționale de energie din Europa și din țările vecine. Înființată la Strasbourg în 1991, EnR numără în prezent 24 de agenții membre, fiecare având responsabilitatea națională de a promova și de a contribui în mod activ la asigurarea eficienței energetice, energiilor regenerabile și protecției mediului.

Începând cu luna februarie 2017, Președinția anuală și Secretariatul Asociației EnR vor fi asigurate de către ANRE (România).

Managementul EnR este asigurat în comun de către Președinția și Secretariatul EnR și de Troika EnR. Troika Asociației EnR este formată din reprezentanți ai agențiilor mandate pentru președinția precedentă (DENA Germania), actuală (ANRE România) și pentru cea viitoare (ENEA Italia).

Focus topic : *Sărăcia energetică în UE și SM* - analiză a documentelor și rapoartele relevante și propuneri privind *Clean Energy Package*

Documentul de poziție privind *Sărăcia energetică în Europa și consumatorii vulnerabili de energie* elaborat de ANRE va fi discutat în perioada 27-28 septembrie 2017 la Salzburg la întâlnirea EnR Thinking Group Meeting

Calendar ANRE – Președinție EnR 2017-2018

- În conformitate cu programul public prezentat membrilor EnR de către ANRE pentru anul 2017, la **evenimentele EnR organizate la București în perioada 14 – 15 iunie 2017** au participat reprezentanții Agențiilor de Eficiență Energetică din cadrul statelor membre (Austria, Italia, Grecia, Germania, Portugalia, Franța, Finlanda, Olanda, Ungaria, Spania și Marea Britanie), cât și invitați din cadrul Academiei Române, CNR-CME, Centrului Român al Energiei, etc. (prezentări publicate pe website-ul ANRE și EnR).
- **Propuneri EnR/ANRE aferente Proiectului Documentului de Poziție privind sărăcia energetică în Europa :**
  - **definiție armonizată oficială a sărăciei energetice la nivelul UE**, pentru măsurarea sărăciei energetice și monitorizarea numărului de gospodării aflate în sărăcie energetică și pentru raportarea la fiecare doi ani, către Observatorul UE pentru combaterea sărăciei energetice, conform Pachetului Energie Curată;
  - armonizarea Rapoartelor naționale aferente **Directivelor 72/2009 și 73/2009 - termen 31.07 a.c., privind datele aferente consumatorilor vulnerabili de energie, respectiv a Raportului privind progresul înregistrat în îndeplinirea obiectivelor naționale de eficiență energetică aferent Directivei 27/2012 - termen 30.04 a.c.;**
  - Metodologie UE pentru elaborarea **Planului național de acțiune cu privire la sărăcia energetică integrat în proiectul de Regulament privind guvernarea Uniunii Energetice** privind dispozițiile propunerii EED și a Directivei privind normele comune pentru piața internă de energie electrică aferente sărăciei energetice, **prin solicitarea ca o parte din măsurile de eficiență energetică să fie puse în aplicare cu prioritate în gospodăriile afectate de sărăcie energetică sau în locuințele sociale;**
  - alocarea prioritara a programelor europene și naționale pentru elaborarea și actualizarea **Planului național de acțiune cu privire la sărăcia energetică** prin abordarea performanței energetice a clădirilor și echipamentelor și conștientizarea consumatorilor cu privire la eficiența energetică (granturi, ajutoare de stat, fonduri structurale, etc.)

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

Departamentul pentru Eficiență Energetică

MULȚUMESC PENTRU ATENȚIE!

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE)

Departamentul pentru eficiență energetică

email: Info.eficienta@anre.ro

www.anre.ro

